

Inhoud - Sommaire

Eerst nog even dit...	2
Poldernederlands vs. verkavelingsvlaams	3
Interview met Bart Mylemans	5
La foire aux livres de la CBTIP	12
Nieuwe moderne leeswoordenboeken	14
Lu dans le Linguiste n° 2 - 3 de 1961	15
Dossier laatstejaarsstudenten	17
Dossier étudiants de dernière année	21
Kan het objectiever?	25
Het woord van het jaar 2010	31
Nouvelle contribution à la recherche	32
De Valks juridisch woordenboek	34
Impressum	
<i>Babel</i>	35
<i>Translatio</i>	37
<i>Redactie - Rédaction</i>	38
<i>Abonnementen - Abonnements</i>	39
<i>Raad van bestuur - Conseil d'administration</i>	

Sommaire - Inhoud

Eerst nog even dit...

Hoewel velen het van ons denken, zitten we niet in een ivoren toren. Vanachter onze computers, door de ruit van onze cabines kijken we naar de wereld. We zien dat deze verandert en maken ons zorgen.

Deelnemers aan de lezingen op de Nieuwjaarsviering vroegen me of de BKVTF ook gaat splitsen als België splitst. In 2004 werd de vraag al eens voorgelegd of een bestuurlijke taalverdeling in de BKVTF wenselijk was. Het antwoord van de leden was bijna unaniem: nee. Wij oordeelden dat meertaligheid een verrijking was.

Niets verplicht ons om de beslissingen van de politici te volgen, de BKVTF is immers apolitiek. Toen Tsjechoslowakije zich heeft gesplitst, is onze zustervereniging JTP resoluut Tsjechoslowaaks gebleven. Ik moet er wel aan toevoegen dat de Slovaken intussen wel zelf een vereniging hebben opgericht.

Voor vertalers en tolken zou een eventuele splitsing van België wel eens een ramp kunnen zijn. Denk maar aan alle vertalers en tolken die werken voor de federale instellingen. De vertalers en tolken in het federale parlement zouden hun werk verliezen. Het

Belgisch Staatsblad zou niet meer vertaald moeten worden. Tal van diensten die nu verplicht tweetalig werken, zullen dan eentalig kunnen werken. De paritaire comités zullen dan nog maar in één taal hoeven te onderhandelen. Er zal niet meer in twee talen vergaderd worden in Hoge Raden.

Op (lange) termijn zou het evenwicht zich waarschijnlijk herstellen. Er zullen steeds minder tweetalige mensen zijn en dan zullen vertalers en tolken opnieuw waardevol zijn. Waar de federale overheid nu in de contacten met Nederland en Frankrijk gewoon iemand uitzendt die dezelfde taal spreekt, zullen in de toekomst tolken en vertalers ingezet moeten worden.

De vraag is hoe lang die termijn zou zijn en of de vertalers die hun werk zouden verliezen, het zo lang zullen kunnen uitzingen.

Agnès Feltkamp
president@cbtip-bkvtf.org

*Cette rubrique paraît à tour de rôle
dans les deux langues nationales.*

POLDERNEDERLANDS VERSUS VERKAVELINGSVLAAMS

VRT-journaliste Sabine Vandeputte woont en werkt enkele maanden in Amsterdam dankzij een uitwisselingsproject voor journalisten van de lage landen. Ze vertelt over dingen die Nederland onderscheiden van ons land.

Het is altijd prettig als vage vermoedens wetenschappelijk bewezen worden en deze week is het weer zover. De taalkundige Jan Stroop brengt een nieuw boek uit: "Hun hebben de taal verkwanseld". Daarin beschrijft hij wat velen al jaren zien gebeuren: Vlaanderen en Nederland groeien taalkundig steeds verder uit elkaar. En dan hebben we het niet over hoe het Nederlands in het noorden zo veel harder klinkt en doorspekt is met slecht Frans en voor ons belachelijke tussenwerpsels als nou en hartstikke. Nee, het is veel erger dan dat.

Ik merkte de verwijdering zelf voor het eerst bij de start van het tv-programma "De wereld draait door", jaren geleden. Niet alleen het tempo van de show was verschroeiend snel, de mensen spraken ook alsof er een wedstrijd snelpraten aan de gang was. Maar goed, de makers waren zenuwachtig, het was een jongerenzender en misschien werd ik oud. Sindsdien is het alleen maar erger geworden.

Je ziet het tegenwoordig zelfs al in de nieuwsuitzendingen. In Vlaanderen spreken nieuwslezers een vlekkeloos, bijna bovenaards Nederlands. Het idee is dat Vlamingen op die manier nog eens horen hoe het eigenlijk moet. Hier in het noorden kletsen de anchors gezellig de uitzending vol in een taaltje dat je alleen verwacht bij tante Annie aan de keukentafel. Poldernederlands heet dat officieel: een slordige versie van het ABN, gekenmerkt door luie tweeklanken. Bij sommigen komt daar nog eens een Gooische r bij, wat bij Vlamingen toch echt overkomt als een jammerlijk spraakgebrek. En dan zijn er ook steeds meer grammaticale experimenten als "hun hebben", wat volgens specialisten ook nog eens een slimme vooruitgang is omdat "hun" alleen op mensen kan slaan. Vlamingen behelpen zich volgens diezelfde specialisten ondertussen met wat de tegenhanger van dat poldernederlands zou zijn: het verkavelingsvlaams, een lelijk tussentaaltje voor wie te laf is om te kiezen tussen dialect en ABN. Hoe redt een ouderwetse VRT-Vlaming zich dan tussen die moderne poldernederlanders?

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

Mijn eerste werkdag bij Business Nieuws Radio was wat dat betreft tekenend. Er liepen alleen jonge en flitsende mensen rond, dus ik was al een beetje gewaarschuwd. De eindredactrice met dienst zag eruit als een Japans stripfiguurtje. Ze was van Aziatische komaf en droeg daar voor maximaal effect ook nog eens laarsjes en een mouwloze minijurk bij. Maar toen ze begon te praten, stond ik aan de grond genageld. Ik verstond er letterlijk geen woord van. Had ik ongemerkt een beroerte gekregen en weigerden mijn brein en oren plots alle dienst? Wacht, haar mond ging weer open. Er kwam een spervuur van razendsnel uitgesproken woorden naar buiten waarvan de helft Engels en de rest afkortingen en jargon. Dat leerde ik de volgende dagen van andere, beter verstaanbare collega's: zij hadden het over persco's en demo's, uitzetten en kortsluiten. Ik leerde wat mutsen zijn, knakkers, hotemetoten en hoe die het *handelden* [nvdr: lees *hendelden*] en ermee *dealden*.

Daar stond ik met m'n mooie Nederlands. Als ik iets zei, keken ze vagelijk in mijn richting. Sommigen zag ik aandachtig naar m'n mond kijken. Ze probeerden zowaar te liplezen want ik sprak natuurlijk veel te zacht. Ik hoorde mezelf correcte volzinnen produceren met volledige woorden maar voelde me tegelijk teruggeflitst naar de jaren 50. Voor hen sprak ik als een omroepster in zwart-wit. Lieflijk en zacht, dat wel. Maar dat leidt helaas slechts tot tijdelijke vertederings. Aan de telefoon krijg je nooit meteen antwoord. Je moet alles twee keer zeggen en je riskeert dat diegene aan de andere kant alleen maar zegt dat ie zopas verliefd is geworden op je accent. Winkelbedienden antwoorden in het Engels. Het schiet dus niet op en het ergste is: je dreigt niet ernstig te worden genomen. Ik ken een Vlaamse vrouw die haar Nederlandse vriend al maanden definitief had verlaten terwijl die nog altijd dacht dat ze wel zou bijdraaien. Zij schreeuwde toch niet en slingerde hem geen origineel en kwetsend scheldproza naar het hoofd? Maar toch was het haar ernst.

Ik vind het wel jammer. Ik ben nog opgegroeid met bewondering voor sommige Nederlandse taalkunstenaars. Nu raak ik hier nog zelden in vervoering door wat iemand zegt of schrijft. Integendeel: ik ben hier al uitgescholden met woorden die fysiek pijn deden. Het allerergste gebeurde deze zomer. Ik liep vrolijk op straat, genietend van de Amsterdamse gevels toen een fietser me bijna omver maaide. Hij riep een woord dat ik nog niet kende en dat ik eigenlijk nooit had willen kennen. Het moet het allerlelijkste woord zijn in de Nederlandse taal: kuttetekop. De hele avond was ik verdrietig. En ik weet niet wat mij het meest pijn deed. Dat het mooie Nederlands zo'n vreselijk woord kon voortbrengen, dat een wildvreemde mij zoiets kon toeroepen of dat dit mij gebeurde in de stad waar ik zo van hield.

Sabine Vandeputte

INTERVIEW MET BART MYLEMANS

Bart Mylemans is master in het vertalen. Hij is bij Lessius in Antwerpen afgestudeerd. Zijn moedertaal is Nederlands, zijn beide werktalen zijn Frans en Italiaans. We ontmoeten hem niet in zijn kantoor in Brasschaat, maar op school in Lier ...

PR: Dag Bart, kan je iets meer vertellen over deze school?

BM: Dit is een middelbare Steinerschool in Lier en ik heb hier een deeltijdse opdracht Frans. Ik ben uiteraard ook ooit als vertaler begonnen en zat te wachten op mijn eerste klant. Die eerste jaren moet je overbruggen want geen enkele vertaler is vanaf dag 1 van zijn activiteit volledig financieel zelfredzaam. Ik zocht een andere opdracht en ik heb hier toen toevallig een deeltijdse opdracht gevonden. Ik ben die opdracht altijd blijven combineren, ook omdat onderwijs en vertalen goed bij elkaar aansluiten. Inhoudelijk ben je nog altijd met taal bezig. Ook al zou ik op basis van mijn diploma ook geschiedenis of aardrijkskunde kunnen geven, ik geef Frans ... dus het sluit naadloos aan en ook qua tijdsgebruik is het mooi combineerbaar.

Interview met Bart Mylemans

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

Ik heb in het begin ook nog als tolk gewerkt, maar dat was niet combineerbaar met onderwijs. Als je hier drie uur les moet geven op een bepaalde dag, dan moet je een tolkopdracht voor een hele dag laten vallen. Na een tijdje heb je dan aan een klant al zo vaak neen moeten zeggen dat ze je uiteraard niet meer bellen. Mijn activiteit als tolk heb ik dus ook zelf stopgezet, maar vertalen is werkelijk heel goed combineerbaar.

PR: Heb je ooit les gegeven in het avondonderwijs ?

BM: Ook nog. In het begin had ik een paar uur in deze school, ik gaf een paar uur Italiaans in het avondonderwijs. Dat was een prachtige combinatie: overdag een paar uur Frans, 's avonds een paar uur Italiaans en tussendoor vertalen en ook tolken voor de politie en de rechtbank.

PR: Je werkt binnen Lessius mee aan twee events die daar georganiseerd worden voor studenten die op het punt staan om af te studeren. Kan je daar iets over vertellen?

BM: Het eerste is een event dat meestal eind december gehouden wordt. Dat is een voordracht over het werken als zelfstandige, die een dienst van Lessius organiseert en waar iemand van een sociaal secretariaat en iemand van FVIB komen spreken. Ik ben dan de derde spreker en sluit het rijtje af. Terwijl de eerste twee het dan in het algemeen hebben over zelfstandig werken, ga ik echt wel in op zelfstandig werken als vertaler of tolk omdat dat in toegepaste taalkunde een vrij logische uitloper is.

Het tweede event is veel ruimer en vindt in maart of april plaats. Dat is een stand op de jobinfobeurs waar de laatstejaars een overzicht krijgen over alle mogelijkheden op de arbeidsmarkt, met name ook van grote bedrijven die daar aanwezig zijn in het kader van hun *campus recruitment*. Daar kunnen de studenten dan informatie vergaren over alle uitwegen die ze hebben, en op dat ogenblik zijn wij ook weer zeer prominent aanwezig. Vooral om hen duidelijk te maken dat het als vertaler niet zo gek is om ook echt zelfstandig vertaler te worden. Onder het motto: "Ooit al eens aan die mogelijkheid gedacht ... ??"

PR: Als je dan zo met die studenten praat, zie je dan veranderingen ten opzichte van jouw tijd?

BM: Als ik een voordracht bij de studenten zelf houd, dan is dat vooral eenrichtingsverkeer en het ene jaar krijg je meer vragen dan het andere. Gelijkenissen zijn dat zij nog altijd zeer weinig weten over het statuut van zelfstandige: wat het is, wat het inhoudt en welke risico's en voordelen ermee verbonden zijn. Maar inhoudelijk ben ik afgelopen december toch wel heel erg geschrokken.

Toen ik aan het einde van de jaren tachtig in de opleiding zat, waren wij eigenlijk nog een uitvloeisel van wat ooit de handels- en consulaire wetenschappen zijn geworden, namelijk een economische richting die dan opgesplitst is in handelswetenschappen, een economische opleiding met veel talen, en een opleiding "vertaler-tolk", een taalopleiding, maar met een belangrijke component economische, juridische en algemene vakken. De 32 uur les die wij in eerste kandidatuur hadden, waren als volgt onderverdeeld: 8 uur Frans, 8 uur Italiaans, 4 uur Nederlands en maar liefst 12 uur algemene vakken. Nog altijd met het idee dat taal wel een vector is, maar dat je ook de "content" nodig hebt, je moet weten waarover je het hebt en je moet het kunnen weer-geven.

In december hoorde ik dat de studenten bij Lessius nog maar 20 tot 22 uur les hebben per week. Dat is – als je dat van buiten af bekijkt – manifest een besparingsmaatregel om de hogescholen een stuk goedkoper te laten functioneren, maar eigenlijk is die besparing afgewenteld op de kap van de studenten. Het enige wat ze nu krijgen, is zuiver taal. Bij de vorige generatie tot pakweg 1992 – 1993 maakte net dat hele grote pakket algemene vakken het verschil tussen germanisten, romanisten enerzijds en vertalers-tolken anderzijds. Filologiestudenten kregen ook filosofie, maar niet de hele juridische, economische en technische onderbouw.

Op hun vraag wat ik hen kon aanraden, heb ik dan ook geantwoord dat ze bij gebrek aan die onderbouw misschien ergens een eerste bachelor moeten volgen in de richting waarin ze willen specialiseren: een eerste jaar ingenieur, een eerste jaar in een medische of paramedische richting. Zo leer je dan de gespecialiseerde terminologie in de juiste context gebruiken en beheers je meer en meer "content".

Dat is overigens ook het eerste wat elke potentiële klant u zal vragen: wat is uw talencombinatie en welke zijn uw vakdomeinen? En die moeten zij nog uitbouwen...

Interview met Bart Mylemans

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

PR: En zie je een verschil tussen onze verwachtingen vroeger en die van de huidige studenten?

BM: Ik weet niet wat hun uitgesproken verwachtingen zijn, maar ik heb de indruk dat ze soms wel onrealistische verwachtingen omtrent hun loon hebben. Dat is overigens niet alleen mijn persoonlijke indruk, ik hoor dat ook van anderen. Hun verwachtingen zijn meestal maar op middellange termijn haalbaar. Het is niet zo dat je als afgestudeerde moet denken dat ze op je zitten te wachten, eerst moet je bewijzen wat je kan en dat komt later het ogenblik waarop je zegt: "Met deze activiteit kan ik mijn boterham verdienen en ik kan hem nog beleggen ook." Maar dat is niet vanaf dag 1 het geval, je begint rustig.

PR: Je bent beëdigd vertaler in Antwerpen. Wat vind je van de hervormingen die daar aan de gang zijn?

BM: Ik volg dat van op een zekere afstand. Ik heb eerst zelf maar de opleiding gevolgd die Lessius heeft georganiseerd. Dat was in twee opzichten een zeer contradictorische situatie: aan de ene kant moest ik lessen volgen voor vakken waarvoor ik zelf docent ben in de concurrerende opleiding LinguaJuris. Een zeer vreemde situatie. Aan de andere kant moest ik daar een "light"-versie volgen van vakken die ik achttien jaren geleden – overigens in hetzelfde lokaal 1-31 - veel uitgebreider had gevolgd en waarvoor ik de examens met succes had afgelegd. Het was in elk geval niet te vergelijken met de lessen die je in een masteropleiding krijgt.

Ondertussen is men blijkbaar nog aan de opleiding aan het sleutelen in die zin dat men ondertussen ook bereid is EVC-procedures op te starten, wat destijds niet kon. Ik heb dat toen zelf ook gevraagd, maar eerder verworven competenties, diploma's en credits zijn toen allemaal van de hand gewezen, wat strijdig is met alle recente ontwikkelingen in het hoger onderwijs waar men net wel naar credits en flexibilisering gaat.

De belofte was toen dat al wie de lessen zou volgen en zou slagen voor de examens, de vermelding "opgeleid" zou krijgen. Een bizarre vermelding want veel collega's zijn hoog opgeleid, maar krijgen deze vermelding "opgeleid" dus niet. Zij zouden dan bij voorrang worden opgeroepen, maar ik heb daar nadien nooit meer iets van gehoord.

Ander aspect: men zei toen dat de listings van de beëdigde vertalers tussen de arrondissementen Antwerpen, Mechelen, Turnhout en Den-dernonde werden uitgewisseld, maar dat geldt blijkbaar alleen in hun voordeel, want ik kan mijn handtekening niet laten legaliseren bij de rechtbank in Turnhout. Op dat niveau heeft men dus in elk geval nog niet uitgewisseld. Bovendien heb ik ooit de vraag aan de hoofdgriffier in Mechelen gesteld en hij was totaal niet op de hoogte van dergelijke uitwisseling van lijsten. "Wij hebben toch onze eigen lijsten. Met wie zouden wij die dan moeten uitwisselen?", kreeg ik als antwoord.

PR: Een ander punt dat al lang op de agenda staat, is het statuut van de beëdigde vertalers en tolken. Zoals je ongetwijfeld zal weten, heeft mevrouw Sonja Becq in september een nieuw wetsontwerp ingediend.

BM: Inderdaad. Ik ga ervan uit dat ik het nog wel zal meemaken. Ik verwacht in de eerste plaats een eenvormig statuut. Nu is het in elk arrondissement anders en eigenlijk is de regel heel summier: je moet meerderjarig zijn, eigenlijk staat er niet eens bij de voorwaarden dat je een taal moet kennen, laat staan dat je die kennis moet aantonen, ... De betalingen zijn al eenvormig, als nu ook de voorwaarden eenvormig worden en er een opleiding aan gekoppeld wordt, dan kunnen de verschillende initiatieven studenten helpen om zich op een examen voor te bereiden.

Als BKVTF hebben wij natuurlijk ook een rol daarin te spelen, we hebben internationale contacten die daarbij ook vereist zijn, met name als het om meer exotische talen gaat. Het gaat dan niet alleen om het vinden van geschikte teksten en het reviseren van de examens, maar ook om het inschatten van de diploma's en attesten die de kandidaten ons overhandigen.

PR: Hoe zie je de verhouding tussen de hoeveelheid vraag naar vertalingen voor jouw talen ?

BM: Qua volume kan je daar niet rechtlijnig in zijn. Ik houd voor mezelf statistieken bij en in 2009 heb ik vrij weinig Italiaans vertaald, toen was de verhouding 80 % Frans en 20 % Italiaans, maar in 2010 is dat wel verschoven. In de eerste twee maand van 2011 is die verhouding ongeveer 55 % - 45 %. Dat kan ook door een paar grote dossiers al kantelen. Maar ik denk wel dat de vraag naar vertaling groot is en groot blijft, vooral voor Frans.

Interview met Bart Mylemans

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

In mijn studententijd werd altijd gezegd dat de Spaanse taalgroep ontzettend veel groter is, maar ik maakte dan de zeer mercantiele opmerking dat die mensen geen geld hebben om uit te geven, dat zij minder handel drijven, dat er hierdoor minder contracten en dus ook minder conflicten zijn en dat er dus ook minder werk voor vertalers en tolken is. Italië mag dan qua aantal inwoners wel maar zo groot zijn als een doorsnee Spaanstalig land, maar heel Noord-Italië gonst wel van de economische activiteit.

PR: Werk je met vertaalsoftware of vertaalgeheugens?

BM: Ik heb Wordfast aangekocht. Er zijn twee versies, de ene die zich als macro in Word nestelt en de andere, klassieke versie als standalone. Ik denk dat mijn driejarige licentie binnenkort afloopt en ik had ze een tijdje geleden nog niet geactiveerd. Bij mij komen er nog steeds zeer veel documenten op papier binnen (alles van de rechtbank). Als je vraagt om het digitaal aan te leveren, dan sturen ze je een scan maar dat is een *image*, dat voor Wordfast onbewerkbaar is dus dan is er nog geen andere oplossing dan op de klassieke wijze te werken. Ik gebruik het dus vrij weinig, ook omdat mijn teksten niet dat repetitieve karakter hebben.

PR: Heb je ooit stagiairs van een hogeschool in je bedrijfje gehad?

BM: Neen, dat is in de praktijk voor mij niet haalbaar. Enerzijds ben ik maar twee volle dagen op kantoor en anderzijds is er ook het aspect thuiswerk. Ik werk niet nine-to-five, ik breng de kinderen naar school, ik werk drie uur, ik ga de kinderen halen, we lunchen, ik breng de kinderen naar school en werk een paar uurtjes, ik ga de kinderen van school halen. Koken, eten, afwassen, kinderen in bed en dan – om acht uur 's avonds – werk ik nog een paar uur door. Aan het eind van de dag heb ik mijn acht uur wel gepresteerd, maar volgens een heel ander ritme. Dat is overigens aan de ene kant een vloek en aan de andere kant een zegen...

PR: Welke zijn je ervaringen met het samenwerken met collega's?

BM: Het enige wat een samenwerking kan verstoren, zijn teksten van slechte kwaliteit of laattijdige leveringen. Samenwerking met collega's,

dat gebeurt op een ogenblik dat een reguliere klant toch eens een opdracht met Engels, Duits of Spaans heeft, en dan werk ik steeds met een beperkte groep collega's, waarmee je dan een werkrelatie uitbouwt zodat je weet wat je aan elkaar hebt. Dat is daarom ook altijd vlot verlopen. Hierdoor kan je ook een aantal andere ongunstige tendensen counteren: een van de tendensen die met e-mail gepaard gaan, is de onmiddellijke reactietijd. Als je vroeger in de loop van de dag een faxbericht binnenkreeg, kon je om half vijf nog bevestigen. Als je nu een e-mail van half twaalf beantwoordt om half vijf, krijg je als antwoord: "Dankjewel, maar we hebben al een andere oplossing gevonden." Je moet zeer snel reageren. Als je in een vaste tandem met collega's werkt, ken je elkaars ritme en dan wordt er langer afge wacht. Ze weten ook wel dat je hen geen uren laat wachten om dan doodleuk te melden dat je die 15 regels voor morgenvroeg niet kan doen. Dan vind je gewoon een oplossing.

PR: Heb je nog tips voor beginnende vertalers ?

BM: Mijn antwoord is een top-drie van dingen die ik belangrijk vind:

Zoek iemand die je talencombinatie spiegelt. Als je zelf Engels – Nederlands vertaalt, zoek dan een native speaker Engels die vanuit het Nederlands vertaalt. Probeer met die collega een werkrelatie uit te bouwen.

Probeer ook voor je eigen talencombinatie collega's te vinden zodat je een piek in je opdrachten in alle gewetensrust kan opvangen zonder de vrees dat die collega je klant zal inpikken. Dus iemand die je goed kent en vertrouwt.

Ten tweede: specialiseer inhoudelijk, zeker nu blijkt dat de opleiding minder algemene vakken bevat.

Ten derde: Om een klantenkring uit te bouwen, moet je netwerken !!! De hele contradictie van het internet bestaat erin dat het merendeel van de klanten toch uit de nabije omgeving komt. Enerzijds vinden klanten het heel handig dat ze op internet alles kunnen opzoeken, maar uiteindelijk, als ze een belangrijke tekst aan iemand toevertrouwen, dan hebben ze vaak nog zo'n reflex van "ik wil iemand hebben die ik kan ontmoeten, er zit een mens achter die computer". Men heeft soms toch nog behoefte aan persoonlijk contact.

PR: Bart, hartelijk dank voor dit interview.

Interview met Bart Mylemans

LA FOIRE AUX LIVRES DE LA CBTIP

Le 11 février 2011, la CBTIP a organisé une Foire aux Livres, à son siège social, rue Montoyer 24, à Bruxelles. L'objectif de cette Foire aux Livres est de permettre aux membres de la CBTIP, étudiants et autres passionnés de se rencontrer et de dénicher des perles rares de seconde

main. La réservation des emplacements est gratuite. La CBTIP ouvre ses portes à tout le monde.

La salle était presque remplie d'articles exposés. On y trouvait des livres, dictionnaires, revues, magazines, romans, logiciels, vidéocassettes et autres, en diverses langues telles que néerlandais, français, allemand, anglais, chinois, espagnol, italien, portugais, tchèque, serbe, croate, etc. Les prix variaient entre 1 euro et 40 euros pièce. Certains dictionnaires ou encyclopédies coûtant plusieurs centaines d'euros, lors de leur sortie en librairie, étaient offerts pour un prix très avantageux.

En arrière plan défilait les diapositives présentées pendant les journées d'étude des dernières années.

Certains participants ont manifesté leur générosité et ont fait don à la CBTIP de leurs bénéfices, ce qui a rapporté 205 €.

L'évènement était aussi l'occasion de revoir des collègues et de lier de nouveaux contacts. L'évènement nous a valu une demande d'affiliation.

Les membres du conseil d'administration de la CBTIP remercient tous les exposants et les visiteurs pour leur participation à cet évènement. Rendez-vous l'année prochaine à la même période.

Zhiguan QIN

Wat is een synoniem ??

*Een woord dat je gebruikt in de plaats van een ander woord...
waarvan je de correcte schrijfwijze niet kent.*

La foire aux livres de la CBTIP

NIEUWE MODERNE LEESWOORDENBOEKEN

Woorden verdwijnen uit het taalgebruik, nieuwe woorden ontstaan en zijn plotseling overal te horen, uitdrukkingen verrijken ons taalgebruik. Met een uitbreiding van de reeks Moderne leeswoordenboeken brengt Van Dale weer drie nieuwe taalpareltjes op de markt: het Van Dale Modern nieuwe-, verdwijn- en uitdrukkingenwoordenboek. Ze zijn niet alleen handig als naslagwerk, maar ook heerlijk om door te bladeren. Met veel extra informatie, heldere toelichtingen, herkomst van woorden en veel levendige voorbeelden.

Van Dale Modern nieuwewoordenboek

Quattrowoning, labradoedel, harmonicafile, klimaatsubsidie, - het zijn allemaal woorden die in de eerste tien jaar van de 21^e eeuw zijn ontstaan. Bovendien zijn het woorden die verbonden zijn met de gebeurtenissen en cultuur of politiek in het eerste decennium van deze eeuw. Woordenwatcher Ton den Boon bracht 1250 nieuwe woorden en uitdrukkingen uit de periode 2000-2010 samen en voegde veel informatie over taaltrends toe. Achterin staat een handige index om alle nieuwe woorden gemakkelijk te kunnen vinden.

Van Dale Modern verdwijnwoordenboek

Net zo goed als er woorden ontstaan, verdwijnen er woorden. Nou ja, niet dat ze echt zoek raken, maar sommige woorden worden steeds minder gebruikt in de omgangstaal. En dan komt er een moment dat ze zo weinig gebruikt worden dat ze niet meer in een woordenboek worden opgenomen. *Drankduivel* bijvoorbeeld, of *alkoofliefde* en *revolutiekoorts*. Die in onbruik geraakte, maar vaak prachtige woorden vertellen veel over tijden met andere zeden, gewoonten en activiteiten - een wereld die voorgoed verleden tijd is. De auteur van dit taalhistorische boek is Ton den Boon.

Nieuwe moderne leeswoordenboeken

Van Dale Modern uitdrukkingenwoordenboek

Uitdrukkingen zijn van grote waarde in de Nederlandse taal. In bijvoorbeeld romans, poëzie, sportverslagen, politieke debatten en reclame-teksten zijn ze onverminderd belangrijk.

Geregeld nestelen zich ook nieuwe uitdrukkingen in de taal - geen eendagsvliegen, maar uitdrukkingen die bewezen hebben een gewaardeerde aanvulling te zijn op de bestaande spreekwoorden en zegswijzen.

Dit boek is handig om op te zoeken of het 'kip noch kraai' of 'kind noch kraai' is. Het is nuttig voor jonge en nieuwe gebruikers van de Nederlandse taal die de betekenis van een uitdrukking (nog) niet kennen. En het is leuk om in te bladeren en te lezen en de herkomst van en de vele levendige voorbeelden bij de uitdrukkingen te ontdekken. Dit boek bevat 800 hedendaagse uitdrukkingen.

Verkrijgbaarheid

Deze drie nieuwe *Van Dale Moderne leeswoordenboeken* zijn verkrijgbaar in de boekhandel en via www.vandale.be. Ze kosten € 22,95 per stuk.

=====

LU DANS LE LINGUISTE n° 2 - 3 DE 1961

Traduction Littéraire : Le traducteur, ce méconnu
Extrait de l'article de R. Le Bidois, paru dans Le Monde le 8/2/1961

(....)

Bien que la convention de Berne, révisée à Bruxelles en 1948, et que diverses législations nationales aient reconnu que le traducteur est le titulaire originaire des droits sur la traduction qu'il a élaborée, la Fédération Internationale des Traducteurs, au cours de son troisième congrès (juillet 1959), a émis une résolution d'où il ressort clairement que, dans la pratique, le sort des traducteurs est loin d'être satisfaisant. La rétribution qui leur est accordée est notoirement insuffisante et ils ne participent pas comme ils le devraient aux bénéfices de l'œuvre traduite ; les contrats que les éditeurs passent avec eux sont mal adaptés au travail très particulier que représente la traduction littéraire .

Lu dans le Linguiste n° 2 - 3 de 1961

Le Syndicat national des éditeurs français n'a pas encore accepté de confirmer par une convention collective les droits légitimes des traducteurs, notamment le droit à un pourcentage combiné à une rémunération forfaitaire du travail commandé par l'éditeur. Leur droit au pourcentage est souvent contesté et, quand il est reconnu, il est manifestement faible (de 1 à 2%, alors que l'auteur reçoit de 10 à 15%).

Enfin, les critiques littéraires ont eux aussi, indirectement et sans doute à leur insu, leur part de responsabilité dans cette regrettable situation. Ceux qui rendent compte d'un ouvrage traduit nous parlent volontiers de l'auteur étranger et nous racontent l'intrigue du roman, mais ignorent généralement le traducteur. Il est rare aussi qu'ils jugent la qualité de la traduction.

(...)

Renan a dit : «Une œuvre non traduite n'est qu'à demi publiée.» Sans Pierre-François Caillé*, *Autant en emporte le vent*, de Margaret Mitchell, n'aurait jamais traversé l'Atlantique et serait inconnu des lecteurs français.

(...)

Un bulletin de publicité daté de mai 1960 présentait, à côté de livres français, dix-sept ouvrages traduits ; les éditeurs, les directeurs de collections, les producteurs de cinéma qui avaient participé aux films tirés de ces romans étaient soigneusement indiqués. Mais ce bulletin ne donnait *aucun* nom de traducteur ou traductrice : pas la moindre allusion à l'artisan sans lequel cette œuvre serait restée, pour le public français, *lettre morte* !

* *Fondateur de la FIT et président de la FIT de 1953-1956, 1958-1959, 1966-1979.*

Il a également traduit les livres « Tarzan » par Edgar Rice Burroughs, et encore Prince du crime, de Edward Phillips Oppenheim, 1933 (The Evil Shepherd), Les Aventures de Tom Sawyer, de Mark Twain, 1938 (The Adventures of Tom Sawyer), Autant en emporte le vent, de Margaret Mitchell, 1939 (Gone With the Wind), Espions nazis aux États-Unis, de Léon G. Turrou, 1939 (The Nazi spy conspiracy in America), Le Maître de Ballantrae, de Robert Louis Stevenson, 1946, Les Nuits de Bombay, de Louis Bromfield, 1949 (Night in Bombay)

Chères étudiantes, chers étudiants de dernière année,

Après quatre années passées à accumuler du savoir et des compétences, le moment est venu de les exploiter dans le monde actif. La profession de traducteur ou d'interprète est extrêmement passionnante : il n'est pas rare que nous soyons en première ligne de l'actualité et d'une série d'informations relatives à l'évolution du monde. La traduction des idées des autres nous obligeant sans cesse à adopter d'autres cultures et d'autres visions, nous conservons une grande souplesse d'esprit.

Pourtant, au début de toute carrière, nous nous posons des tas de questions. Que vaut notre travail ? Quelles conditions de travail sont acceptables ou pas ? À quels clients pouvons-nous faire confiance ? Parfois nous avons une traduction sur le bout de la langue sans que nous parvenions à la formuler. Dans ce cas, l'aide d'un client est particulièrement précieuse. Nous cherchons aussi parfois à partager une belle trouvaille avec d'autres.

Les forums sur lesquels rencontrer des collègues ne manquent pas. Les jeunes gens comme vous ont grandi en dialogue avec le monde virtuel et se sont parfaitement familiarisés avec lui. Mais plus notre environnement devient virtuel, plus nous nous rendons compte que nous avons besoin de contacts avec des personnes en chair et en os. Vous trouverez certainement des clients en vous inscrivant dans des bases de données en ligne, mais les meilleurs clients, ceux qui vous respecteront le plus, vous les gagnerez par le contact personnel. Vos collègues préfèrent envoyer du travail ou des clients vers des personnes qu'ils ont rencontrées, avec lesquels ils ont partagé un bon moment. Vous obtiendrez souvent plus aisément des informations importantes telles que l'ambiance au sein d'une entreprise ou les « pratiques de paiement » des clients oralement par un collègue que par écrit.

De là l'utilité de s'affilier à une fédération professionnelle. Ainsi, non seulement vous soutiendrez les efforts de cette fédération professionnelle afin de donner une image à la profession et de faire entendre sa

voix auprès des autorités et du reste du monde, vous rencontrerez également des collègues intéressants qui pourraient, qui sait, jouer un rôle de tremplin pour votre carrière. Ce sont aussi des personnes qui vous assisteront et vous redonneront du courage dans les moments de grande solitude que nous connaissons tous en ce vaste monde. Des âmes sœurs qui peuvent comprendre vos déceptions, qui peuvent vous aider à les surmonter et partager avec vous les nombreuses satisfactions du métier. Une peine partagée est une demi peine. Une joie partagée est une double joie !

Nous vous souhaitons une carrière aussi riche qu'intéressante et nous sommes disposés à y contribuer autant que possible !

Agnès Feltkamp
Présidente CBTIP

Un premier choix à faire: devenir indépendant
à titre principal ou à titre complémentaire ?

En tant qu'indépendant à titre principal, vous êtes indépendant à 100 %. En tant qu'indépendant à titre complémentaire, vous avez un autre emploi (activité principale) et, en plus, vous êtes actif en tant qu'indépendant. Les deux pistes présentent des avantages et des inconvénients. Une activité indépendante à titre complémentaire vous offre la sécurité d'un autre emploi et la protection sociale y afférente. Vous disposez en outre d'un "filet de sécurité" pendant la période difficile du démarrage de l'activité. Mais les traductions sont souvent urgentes et l'interprétation est, par la nature des choses, liée à un horaire fixe. Si vous n'êtes disponible qu'en soirée et pendant le weekend et si vous n'êtes pas joignable en permanence, vous perdrez beaucoup de missions.

Ne vous attendez pas à pouvoir travailler à temps plein dès le premier jour. Il faudra souvent chercher une combinaison avec un autre emploi partiel. Le marché offre quasiment autant de solutions différentes que des traducteurs et interprètes, mais, avec votre créativité et un soupçon de chance, vous trouverez la solution qui vous convient le mieux.

Après quelques années, quand vous aurez élargi votre clientèle, vous pourrez passer à une étape suivante dans votre carrière et devenir indépendant à titre principal...

Comment obtenir des missions ?

1. Il est peu utile et très coûteux de faire de la publicité dans des médias qui sont axés sur un public trop large. Lorsque vous vous spécialisez, il est préférable d'axer vos efforts vers le public cible actif dans le domaine de votre spécialisation. Une solution beaucoup plus économique et beaucoup plus efficace.

2. La méthode traditionnelle consiste à adresser des lettres aux clients potentiels (*direct mailing*). Soignez la présentation d'une nouvelle publicité (logo, couleurs), cela inspire la confiance. Une semaine plus tard, prenez de nouveau contact avec vos clients potentiels, ce qui vous permet de vérifier s'ils ont bien reçu votre lettre.

Vous pouvez également vous servir du courrier électronique. Cela vous coûtera moins cher, mis à part le temps investi, mais vous courez le risque que votre message se retrouve dans la poubelle parce qu'il a été considéré comme "spam" ou "courrier indésirable".

3. Vous pouvez aussi prendre directement contact par téléphone avec les sociétés que vous avez trouvées. Cette méthode n'est pas facile et elle ne plait pas à tout traducteur. Si vous la maîtrisez bien, elle peut vous rapporter de nombreux nouveaux clients (et surtout directs).

4. De nos jours, internet offre évidemment des opportunités énormes. Nous avons déjà évoqué les mailings directs par courrier électronique, mais la gamme des possibilités est encore beaucoup plus vaste.

Il existe de nombreux portails pour traducteurs. Ils disposent de bases de données dans lesquelles vous pouvez enregistrer vos coordonnées et votre cv pour que les clients potentiels puissent vous trouver. De plus, ils disposent souvent de forums de discussion pour les traducteurs, dans lesquelles des collègues plus chevronnés vous aideront à résoudre vos problèmes terminologiques, répondront à vos questions sur la profession de traducteur ou d'interprète et sur les questions professionnelles. Vous y trouverez également beaucoup d'articles intéressants sur le métier.

Il s'agit par exemple de www.aquarius.net; www.foreignword.com; www.proz.com; www.transref.org; www.translationdirectory.com; www.babelport.com; www.translatorpub.com; www.translatorscafe.com; www.tomedes.com; ...

5. Il existe aussi des *mailinglists* qui sont intéressantes pour les traducteurs et interprètes. Certaines de ces *mailinglists* contiennent surtout des offres de mission, d'autres ont pour but d'aider à résoudre les problèmes de traduction, à discuter des problèmes de la profession et à échanger des expériences sur le métier.

Belgian Translators: le nom est clair, non ?
Beaucoup de collègues chevronnés serviables !
http://users.compaqnet.be/cn108740/belgian_translators.html.

Sans évidemment oublier notre propre **FastInfo** (uniquement pour les membres) !

Il existe aussi une série de *mailinglists* pour les traducteurs actifs dans une combinaison de langues ou dans un domaine spécifiques.

Positionnez-vous sur le marché, choisissez un segment du marché, p.ex. la traduction juridique, technique ou littéraire ou encore le travail comme traducteur juré.

Créez votre propre site internet qui vous permet de vous positionner clairement.

Ce dossier ne peut évidemment pas contenir toutes les informations utiles lors du démarrage d'une activité indépendante.

Ci-après, vous trouverez encore un aperçu des obligations administratives, fiscales et sociales auxquelles tout indépendant est confronté.

Vous y trouverez également les coordonnées de notre organisation. N'hésitez pas à prendre contact avec nous. Au plaisir de pouvoir vous aider !

FORMALITÉS À REMPLIR PAR UN INDÉPENDANT DÉBUTANT

1. Ouverture d'un compte bancaire
2. Inscription dans la Banque-Carrefour des Entreprises
3. Demande de numéro de société
4. Affiliation à un fonds d'assurance sociale
5. Affiliation à une mutuelle
6. **Vivement conseillé: Affiliation à l'association professionnelle**

Chambre Belge des Traducteurs, Interprètes et Philologues

Rue Montoyer 24 boîte 12

1000 Bruxelles

Téléphone et fax : **02 513 09 15**

info@translators.be www.traducteurs.be

Beste laatstejaarsstudenten,

Na vier jaar kennis en vaardigheden vergaren, is het moment gekomen om deze te exploiteren in de wijde wereld. Het beroep van vertaler of tolk is zeer boeiend: vaak zitten we op de eerste rij voor allerhande informatie over het reilen en zeilen van de wereld. Onze geest wordt soepel gehouden doordat we ons bij de vertaling van gedachten van anderen steeds weer plooiën naar andere culturen en visies.

Toch staan we in het begin van een loopbaan nog voor zeer veel vragen. Hoeveel is je werk waard? Welke werkomstandigheden zijn aanvaardbaar en welke niet? Welke klanten zijn te vertrouwen? Soms ligt een vertaling op het puntje van onze tong, maar geraakt hij niet geformuleerd. Ook dan is de steun van een collega goud waard. Soms zoek je iemand om een mooi moment mee te delen.

Er bestaan vele fora waar je dergelijke collega's kunt ontmoeten. Moderne, jonge mensen als jullie zijn opgegroeid en als het ware vergroeid met de virtuele ruimten. Hoe virtueeler onze omgeving echter is, des te meer beseffen we dat we contact met mensen van vlees en bloed nodig hebben. Jullie zullen best wel klanten werven door je te laten opnemen in online databases, maar de beste klanten, die jullie het meest zullen respecteren, werf je door persoonlijk contact. Collega's zullen eerder werk of klanten doorspelen aan mensen die ze ontmoet hebben, met wie ze aan tafel gezeten hebben. Informatie van meer vertrouwelijke aard, zoals de sfeer in een bedrijf of de "betaalmoraal" van klanten, krijg je vaak gedetailleerder te horen uit de mond van een collega dan te lezen op je computerscherm.

Vandaar het nut van een aansluiting bij een beroepsfederatie. Zo steun je niet alleen de inspanningen van die beroepsfederatie om het beroep een imago te bezorgen en de verzuchtingen te laten horen door de overheid en de rest van de wereld, je leert er ook interessante collega's kennen die een springplank kunnen zijn in je loopbaan. Mensen die je bijstaan en nieuwe moed geven op momenten dat je je heel alleen voelt in die grote wijde wereld. Zielsgenoten die je teleurstelling

kunnen begrijpen, je kunnen steunen om ze te boven te komen, en die met jou de vele vreugden van het beroep kunnen delen. Gedeelde smart is immers halve smart, gedeelde vreugd dubbele vreugd!

Wij wensen jullie een rijke en interessante loopbaan toe en zijn altijd bereid om daarin een rol te spelen!

Agnès Feltkamp
Voorzitter BKVTF

=====

Een eerste keuze die je moet maken:
word je zelfstandige in hoofdberoep of in bijberoep ?

Als zelfstandige in hoofdberoep ben je uitsluitend zelfstandige. Als zelfstandige in bijberoep heb je een andere baan (je hoofdberoep) en daarnaast ben je actief als zelfstandige. Beide mogelijkheden hebben voordelen, maar ook nadelen. Als zelfstandige in bijberoep heb je de zekerheid van je hoofdberoep en de sociale bescherming die daarmee gepaard gaat. Je hebt ook een “vangnet” tijdens het moeilijke beginstadium. Anderzijds is vertaling vaak dringend werk en tolken is per definitie aan een bepaald tijdstip gebonden. Als je alleen ‘s avonds en in het weekend kunt werken en niet continu bereikbaar bent om opdrachten te aanvaarden zal je veel opdrachten aan je neus zien voorbijgaan.

Verwacht niet dat je vanaf dag 1 voltijds zal kunnen vertalen of tolken. Je zal vaak moeten zoeken naar een combinatie met een andere deeltijdse baan. Er zijn op de markt ongeveer zoveel verschillende oplossingen als er vertalers en tolken zijn, maar met een flinke portie creativiteit en een snuifje geluk kom je er wel uit.

En na een paar jaar kan je dan, eens je klantenkring voldoende is uitgebouwd, de sprong wagen en zelfstandige in hoofdberoep worden ...

Hoe kom je nu aan opdrachten ?

1. Reclame maken in media die gericht zijn op een te breed publiek, heeft weinig zin en kost veel geld. Wanneer je je specialiseert, richt je je inspanningen ook best op de beroepsgroep van je vakgebied. Dat is goedkoper en heeft meer effect.

2. De traditionele manier is brieven schrijven naar potentiële klanten, de zogenaamde *direct mailing*. Verzorg de presentatie van alle nieuwe reclame (logo, kleuren): dat boezemt vertrouwen in. Neem een week later opnieuw contact op met uw potentiële klanten. Zo kan je nagaan of ze je brief goed ontvangen hebben.

Je kan dit ook doen via e-mail. Dit kost dan minder (alleen tijd), maar je loopt wel eerder het gevaar dat je bericht in de prullenbak terecht komt omdat het als spam of ongewenste e-mail wordt beschouwd.

3. Bedrijven die je op deze manier gevonden hebt, kan je ook gewoon opbellen. Dit is niet gemakkelijk en niet iedereen voelt zich goed bij die methode. Als je deze methode goed leert beheersen, kan ze wel vrij veel nieuwe (en vooral directe) klanten opleveren.

4. In deze tijd biedt natuurlijk het internet enorme mogelijkheden. We vermelden al de direct mailings via e-mail. Er zijn echter nog veel meer mogelijkheden.

Er bestaan vele portaalsites voor vertalers. Zij beschikken over databases waarin je je gegevens en je cv kunt invoeren, zodat potentiële klanten je kunnen terugvinden. Tevens hebben zij vaak discussiefora voor vertalers, waar je vragen kunt stellen aan meer ervaren collega's over terminologie, over het vak van vertaler of tolk en over zakelijke aangelegenheden. Ook kan je er vele interessante vakgerichte artikels lezen. Enkele van deze websites zijn: /www.aquarius.net;

www.foreignword.com; www.proz.com; www.translationdirectory.com;

www.translatorpub.com; www.translators.cafe.com;

www.Tomedes.com; www.babelport.com ; www.transref.org.

5. Er zijn ook een aantal interessante mailinglists voor vertalers.

Sommige van die mailinglists bevatten vooral aangeboden opdrachten.

Andere zijn bedoeld om elkaar te helpen bij vertaalproblemen, om problemen uit het vertaalvak te bespreken of om ervaringen uit te wisselen over de zakelijke kant van het vertaalvak.

Belgian Translators: de naam spreekt voor zich. Veel bekwame en hulpvaardige collega's! Te vinden op:
http://users.compaqnet.be/cn108740/belgian_translators.html.

En natuurlijk niet te vergeten: onze eigen **FastInfo** (alleen voor leden)! Daarnaast bestaan er nog een aantal mailinglists voor vertalers met een specifieke talencombinatie of vakgebied.

Positioneer je op de markt, kies een marktsegment, vb. juridische of technische of literaire vertaling, werk als beëdigd vertaler. Ontwerp een eigen website waarmee je je duidelijk positioneert.

Het is natuurlijk niet mogelijk om in dit katern alle informatie mee te geven die handig is bij het opstarten van een zelfstandige activiteit. Hieronder vind je nog een overzicht van de administratieve, fiscale en sociale verplichtingen waarmee elke zelfstandige te maken krijgt. Je vindt er ook de gegevens van onze organisatie. Aarzel zeker niet om contact op te nemen met ons. We helpen je graag !

FORMALITEITEN VOOR BEGINNENDE ZELFSTANDIGEN

1. Openen van een zichtrekening
2. Inschrijven Kruispuntbank van Ondernemingen
3. Aanvragen ondernemingsnummer
4. Aansluiten sociaal verzekeringsfonds
5. Aansluiten ziekenfonds
6. **Warm aanbevolen: aansluiten bij de beroepsvereniging**

Belgische Kamer van Vertalers, Tolken en Filologen
Montoyerstraat 24 bus 12
1000 Brussel

Telefoon en fax: **02 513 09 15**

info@translators.be www.vertalers.be

KAN HET OBJECTIEVER ?

Philippe Anckaert, June Eyckmans en Winibert Segers

Dit is de tekst van de lezing die Winibert Segers op vrijdag 21 januari 2011 gaf voor de leden van de Belgische Kamer van Vertalers, Tolken & Filologen. Het woord 'objectiever' betekent in deze context 'minder subjectief, minder subjectgebonden, minder evaluatorafhankelijk'.

Beste BKVTF-leden,

De voorzitter van de Kamer, Agnès Feltkamp, heeft me uitgenodigd om te spreken over vertaalevaluatie¹, een van mijn onderzoeksdomeinen. Die uitnodiging doet me plezier omdat ik de verbanden tussen beroepspraktijk, onderzoek en onderwijs heel belangrijk vind. Vier jaar geleden was ik ook bij jullie. Toen sprak ik over de Europese norm voor vertaaldiensten, EN 15038². Die norm is een dienstverleningsnorm, geen productnorm³. Met behulp van de norm kan je de kwaliteit van vertalingen, vertaalproducten, niet rechtstreeks evalueren. De evaluatie verloopt indirect: de norm gaat ervan uit dat een goede dienstverlening tot een goed product leidt. Zelf ben ik niet overtuigd van dat uitgangspunt.

1. Verschillende evaluatoren beoordelen één vertaling

Om in het thema van deze lezing te komen, zullen we beginnen met een evaluatie-oefening: hieronder vinden jullie een Franse oorspronkelijke tekst en de vertalingen in het Nederlands en het Engels. Het origineel en de vertalingen heb ik van het net geplukt.

Mag ik jullie vragen om aan een van de twee vertalingen, de Nederlandse of de Engelse, een cijfer tussen 0/10 en 10/10 te geven? 0/10 voor een zeer slechte vertaling, 10/10 voor een zeer goede vertaling.

Kan het objectiever?

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

La Politique des Grandes Villes est initiée par un ministre du gouvernement fédéral. Celui-ci n'officialie cependant pas tout seul.

Dans un souci de transversalité, un comité interministériel de la Ville a été constitué au niveau fédéral. Il est composé des Ministres de l'Intérieur, de l'Emploi, de la Mobilité, de l'Intégration Sociale, de la Politique des Grandes Villes, ainsi que du Ministre en charge de la tutelle sur la Régie des Bâtiments.

Ce comité a notamment pour tâche de soumettre les projets de contrats "ville durable". à l'approbation du Conseil des Ministres, ainsi que d'en superviser la bonne exécution. Il examine également les mesures transversales qui peuvent être prises par le gouvernement fédéral en faveur des villes, dans le cadre de ses compétences.

<http://www.politiquedesgrandesvilles.be/fr/who/federal-government/index.aspx>

*****

Grootstedenbeleid wordt geleid door een minister van de federale regering. Deze minister doet echter niet alleen dienst.

Met als doel de laterale communicatie te bevorderen, werd een interministerieel comité voor de stad opgericht op federaal niveau. Het is samengesteld uit de Ministers van Binnenlandse Zaken, van Werk, van Mobiliteit, van Maatschappelijke Integratie, van Grootstedenbeleid, evenals uit de Minister bevoegd voor de voorgedij over de Regie der Gebouwen.

Dit comité heeft meer bepaald als taak de projecten contracten "duurzame stad" ter goedkeuring voor te leggen aan de Ministerraad, evenals toe te zien op de goede uitvoering ervan. Het onderzoekt eveneens de transversale maatregelen die door de federale regering kunnen genomen worden ten gunste van de steden, in het kader van hun bevoegdheden.

<http://www.politiquedesgrandesvilles.be/nl/who/federal-government/index.aspx>

Kan het objectiever?

The Urban Policy is initiated by a minister from the federal government. However, this minister does not officiate alone.

With the aim of promoting lateral communication, a City Interministerial Committee has been set up at the federal level. It includes the Ministers of the Interior Affairs, Labour, Mobility, Social Integration and Urban Policy, as well as the Minister charged with supervising the Federal Government's Building Administration.

This Committee is responsible for submitting proposals for "Sustainable City" contracts for approval by the Council of Ministers as well as overseeing their proper execution. It also examines the cross-functional measures which may be taken by the federal government in aid of the cities, within the scope of its competences.

<http://www.politiquedesgrandesvilles.be/en/who/federal-government/index.aspx>

Dit zijn de cijfers die jullie geven aan

- de Nederlandse vertaling: 3/10 (5 evaluatoren), 4/10 (3 evaluatoren), 5/10 (3 evaluatoren), 6/10 (3 evaluatoren), 6,5/10, 7/10, 8,5/10
- de Engelse vertaling: 4/10, 5/10, 6/10, 7/10, 8/10

Deze oefening toont aan dat er grote verschillen kunnen zijn tussen de cijfers die evaluatoren aan eenzelfde vertaling geven.

2. Twee evaluatoren beoordelen achttien vertalingen

Dat probleem kan ik nog beter illustreren aan de hand van de cijferreeksen die jullie hieronder vinden. Achttien kandidaten voor een baan als vertaler moesten een administratieve tekst uit het Frans in het Nederlands vertalen. Die vertalingen werden door twee evaluatoren beoordeeld. De evaluatoren werkten onafhankelijk van elkaar. Beide evaluatoren hebben dezelfde matrix gebruikt. In die matrix zijn zeven categorieën opgenomen:

Kan het objectiever?

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

grammatica	/5
interpretatie	/10
algemene presentatie	/10
spelling	/5
stijl	/5
woordkeuze	/5
zinsbouw	/5

De categorieën 'interpretatie' en 'algemene presentatie' krijgen twee keer meer gewicht dan de andere vijf categorieën, 'grammatica', 'spelling', 'stijl', 'woordkeuze' en 'zinsbouw'. De evaluatoren gaven een cijfer voor elk van de zeven categorieën: een cijfer op 5 voor grammatica, een cijfer op 10 voor interpretatie enzovoort⁵. Dit zijn de totaalcijfers van de achttien kandidaten:

Vertaling	Evaluator 1		Evaluator 2	
A	15/45	(3,3/10)	32/45	(7,1/10)
B	10/45	(2,2/10)	27/45	(6,0/10)
C	3/45	(0,6/10)	19/45	(4,2/10)
D	3/45	(0,6/10)	7/45	(1,5/10)
E	11/45	(2,4/10)	23/45	(5,1/10)
F	11/45	(2,4/10)	29/45	(6,4/10)
G	12/45	(2,6/10)	29/45	(6,4/10)
H	4/45	(0,8/10)	20/45	(4,4/10)
I	12/45	(2,6/10)	21/45	(4,6/10)
J	5/45	(1,1/10)	29/45	(6,4/10)
K	9/45	(2,0/10)	24/45	(5,3/10)
L	10/45	(2,2/10)	19/45	(4,2/10)
M	13/45	(2,8/10)	17/45	(3,7/10)
N	8/45	(1,7/10)	25/45	(5,5/10)
O	5/45	(1,1/10)	29/45	(6,4/10)
P	10/45	(2,2/10)	21/45	(4,6/10)
Q	19/45	(4,2/10)	31/45	(6,8/10)
R	3/45	(0,6/10)	15/45	(3,3/10)

Opvallend zijn de grote verschillen tussen de evaluatoren. Evaluator 1 is veel strenger dan evaluator 2.⁶ Evaluator 1 vindt dat geen enkele kandidaat kan slagen; evaluator 2 vindt dat meer dan de helft van de kandidaten kan slagen. Dit zijn de twee elementen die de grote verschillen verklaren:

1 Welke oplossingen zijn correct en welke oplossingen zijn foutief? Op die vraag geven de evaluatoren niet altijd hetzelfde antwoord. Wat voor de ene evaluator een correcte oplossing is, kan voor de andere een foutieve oplossing zijn.

2 Tot welke categorie hoort een foutieve oplossing? Gaat het, bijvoorbeeld, om een woordkeuzefout of om een interpretatiefout, een fout die in de gebruikte matrix zwaarder weegt dan een woordkeuzefout? Ook op die vraag kunnen de evaluatoren verschillende antwoorden geven. Eenzelfde fout kan in verschillende categorieën worden ondergebracht.

Is deze evaluatie een betrouwbare evaluatie? Een evaluatie is betrouwbaar als er een sterk verband is tussen de cijfers die de evaluatoren hebben gegeven.⁷ We kunnen de correlatie tussen de cijferreeks van evaluator 1 en die van evaluator 2 berekenen: 0,53 is het resultaat van die berekening.⁸ Het verband tussen de cijferreeksen is zwak. Deze evaluatie is geen betrouwbare evaluatie. Kan je de betrouwbaarheid verhogen door een groter aantal evaluatoren in te schakelen? Dat kan, maar de vraag is hoeveel evaluatoren er nodig zijn om tot een aanvaardbare betrouwbaarheid te komen.

Is er naast het verhogen van het aantal evaluatoren een andere manier om tot een aanvaardbare betrouwbaarheid te komen? Ja. Wel moeten er dan vóór het evalueren van de vertalingen afspraken worden gemaakt over:

1 welke oplossingen correct en welke oplossingen foutief zijn.

2 welk gewicht elke foutieve oplossing krijgt (bijvoorbeeld -1/10, -2/10 .

Kan het objectiever?

Eindnoten

1. Ik maak een onderscheid tussen 'evaluatie' en 'revisie'. Een evaluatie leidt tot een cijfer (2 op 10, 7 op 10, bijvoorbeeld) en/of een oordeel dat in woorden wordt uitgedrukt (zeer slecht – slecht – goed – zeer goed, bijvoorbeeld). Een revisie is bedoeld om de vertaling te verbeteren, beter te maken: aan de hand van de voorstellen van de revisor kan de vertaler de kwaliteit van zijn vertaling verhogen.
2. Segers, Winibert. 2007. 'De kortste weg? Van norm naar certificaat' in *De Taalkundige/Le Linguiste*. 18, 19.
3. Het vertaalproduct is de vertaling. Het vertaalproces is de weg die de vertaler aflegt tussen origineel en vertaling. De vertaaldienstverlening heeft onder andere betrekking op personeels- en projectbeheer.
4. De tekst heb ik ongewijzigd overgenomen: de punt na "ville durable", bijvoorbeeld, heb ik laten staan.
5. Een van de problemen met deze matrix is het compensatie-effect: een kandidaat die bijvoorbeeld goed scoort voor 'algemene presentatie' en 'spelling' kan zware steken laten vallen voor 'interpretatie'.
6. Evaluator 1 geeft cijfers tussen 3/45 en 19/45; evaluator 2 geeft cijfers tussen 7/45 en 32/45. Evaluator 1 geeft het laagste cijfer aan kandidaten C, D en R: 3/45; evaluator 2 geeft het laagste cijfer aan kandidaat D: 7/45. Evaluator 1 geeft het hoogste cijfer aan kandidaten Q: 19/45; evaluator 2 geeft het hoogste cijfer aan kandidaat A: 32/45.
Het gemiddelde van de cijfers van evaluator 1 = 9,06/45; het gemiddelde van de cijfers van evaluator 2 = 23,17/45.
De mediaan van de cijfers van evaluator 1 = 10/45; de mediaan van de cijfers van evaluator 2 = 23,50/45. (De mediaan is het cijfer in het midden van de cijferreeks.)
De modus van de cijfers van evaluator 1 = 10/45; de modus van de cijfers van evaluator 2 = 29/45. (De modus is het meest voorkomende cijfer in een cijferreeks.) Standaardafwijking cijfers evaluator 1 = 4,39; standaardafwijking cijfers evaluator 2 = 6,30. (De standaardafwijking geeft aan in hoeverre de cijfers afwijken van het gemiddelde.)
7. Die vorm van betrouwbaarheid is de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid.
8. De correlatiecoëfficiënt kan een waarde aannemen tussen -1 en +1. Een coëfficiënt van -1 of +1 betekent dat er een zeer sterk verband is tussen beide cijferreeksen. Een coëfficiënt van 0 betekent dat er geen verband is tussen de cijferreeksen.

Kan het objectiever?

Bibliografie

- Anckaert Philippe, Eyckmans June, Segers Winibert. 2006. 'Vertaalvaardigheid evalueren: een normgerelateerde benadering' in *N/F 6*. Den Haag: Nederlandse Taalunie. 9-27.
- Poel, Chris Van de en Segers, Winibert (reds.). 2007. *Vertalingen objectief evalueren. Matrices en ijkpunten*. Leuven/Voorburg: Acco.
- Anckaert Philippe, Eyckmans June, Segers Winibert. 2008. 'Pour une évaluation normative de la compétence de traduction' in *ITL Review of Applied Linguistics* 41/155. 53-76.
- Eyckmans June, Anckaert Philippe, Segers Winibert. 2009. 'The perks of norm-referenced translation evaluation' in Angelelli, Claudia & Jacobson, Holly (reds.) *Testing and Assessment in Translation and Interpreting*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. 73-93.
- Poel, Chris Van de en Segers, Winibert (reds.). 2010. *Tolk- en vertaalcompetentie. Onderwijs- en toetsvormen*. Leuven/Voorburg: Acco.
- =====

HET WOORD VAN HET JAAR 2010

Van Dale nomineerde de volgende tien nieuwe woorden:

balansbandje	bestuursobesitas
daggen	dreigtweet
gedoogregering	knetterrechts
knoflookcrisis	oliewolk
schandaaltreffer	talententelevisie

Het was uiteindelijk het woord "**gedoogregering**" dat het haalde.

Meer informatie vindt u op: <http://woordvanhetjaar.vandale.nl/>

Het woord van het jaar 2010

NOUVELLE CONTRIBUTION A LA RECHERCHE SUR LA TRADUCTION

Ces dernières années, sont apparus en Chine d'innombrables auteurs d'ouvrages et d'articles concernant les recherches sur la traduction et l'interprétation. Parmi ceux-ci, monsieur XU Jianzhong, professeur et doyen adjoint de la Faculté des Langues Étrangères de l'Université de la Technologie de Tianjin en Chine, a déjà publié 5 ouvrages et 35 articles, dont la dernière publication de son livre « L'Écologie de la Traduction » en 2009.

Cet auteur apporte de nouveau une contribution importante à l'œuvre de la traduction. Son récent ouvrage « La Géographie de la Traduction » a été édité en juin 2010 en Chine par la Maison d'Édition Populaire de Heilongjiang* (The China Heilongjiang People's Publishing House). Cet ouvrage compte 260 pages avec plus de deux cents vingt mille caractères chinois. En Chine, c'est le premier ouvrage qui étudie systématiquement la géographie de la traduction. Il offre une nouvelle vision dans les recherches sur la théorie de la traduction.

La géographie de la traduction consiste à étudier les différents caractères, modes de vie, langues, cultures et philosophies des gens qui vivent dans différentes situations géographiques, différents climats, différents environnements de vie et différentes histoires de civilisations. Les habitants d'origines différentes, de localités différentes, de langues différentes et de situations différentes présentent un point commun comme base des échanges et un point particulier comme besoin inévitable des échanges qui sont assurés par la traduction et l'interprétation.

L'auteur considère que la planète est le foyer des êtres humains. La traduction a des liens étroits entre les éléments géographiques tels que les éléments de l'environnement exogène et les éléments de l'environnement intrinsèque comme l'environnement physiologique et psychologique de l'individu. Il affirme que l'ensemble des diverses situations de la géographie physique et des divers phénomènes de la géographie humaine sur lesquelles les êtres humains s'appuient pour vivre constitue une véritable source des études sur la traduction.

L'auteur a étudié de façon approfondie les phénomènes, les facteurs et

Nouvelle contribution à la recherche sur la traduction

et la loi objective de la traduction. Ses recherches systématiques ont porté tant sur la théorie de la traduction que dans sa pratique, sous l'angle de la géographie.

Dans ses recherches sur la théorie liée à la pratique de la traduction, il a méthodiquement argumenté les liens de causalités entre la traduction et les géographies physique, humaine, urbaine, touristique, politique, culturelle, économique, ethnique, religieuse, comportementale et la géographie du développement mondial, etc. Il a pour cela clairement expliqué la définition, le contenu, la méthodologie, la signification et l'état actuel des études sur la géographie de la traduction.

Dans cet ouvrage, l'auteur a établi une combinaison harmonieuse entre le principe de la géographie et plus précisément le mécanisme du système géographique et les recherches sur la théorie de la traduction. Il a combiné la traduction avec l'environnement géographique. Ayant pris leurs liens de causalités et leur mécanisme comme l'objet d'études, il examine en détail la traduction avec la théorie de la géographie. Il analyse les divers phénomènes de la traduction et étudie les problèmes apparus tant dans la théorie de la traduction que dans la pratique, et explique ainsi la loi objective de la géographie de traduction.

Pas seulement en théorie, l'auteur met en lumière une loi objective de la géographie de la traduction, mais aussi en pratique, il combine étroitement la théorie avec la réalité chinoise et met en évidence divers problèmes dans la pratique de la traduction.

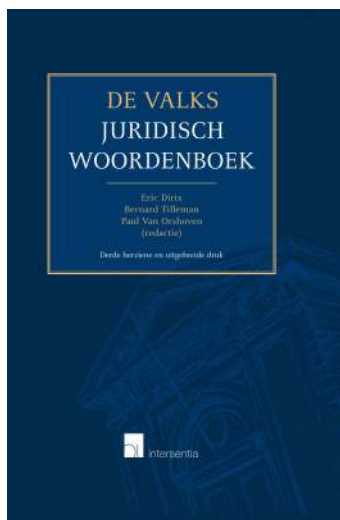
Pour conclure, la géographie de la traduction est le résultat d'une interpénétration de la géographie et de la traduction. D'une part, cet ouvrage a une valeur importante, dans la théorie comme dans la pratique, pour la profession de la traduction en Chine, et d'autre part dans les recherches sur le développement durable de la traduction pour les professionnels du monde pendant la période de la mondialisation globale.

*Adresse de la Maison d'Édition populaire de Heilongjiang en Chine :
Bâtiment n°1, Quartier Xuanqin, Arrondissement de Nangang, 150008
Harbin, Chine; Http : //www.longpress.com; hljmcbs@yeah.net

Zhiguan XIN

Nouvelle contribution à la recherche sur la traduction

DE VALKS JURIDISCH WOORDENBOEK

In de ons omringende landen bestaan er uitstekende verklarende juridische woordenboeken. Onze noorderburen beschikken vanouds over het Fockema Andrea's Juridisch Woordenboek, terwijl Cornu, Creifelds en Black's Law een stevige reputatie genieten in Frankrijk, Duitsland resp. de Verenigde Staten. In België bestond een dergelijk algemeen juridisch woordenboek (enkele sectoriële woordenboeken en lexicons niet te na gesproken) vooralsnog niet.

Het nut en succes van de buitenlandse voorbeelden hebben de redacteurs ertoe geïnspireerd om ook voor Vlaanderen een dergelijk boek samen te stellen. In deze derde herziene en uitgebreide druk wordt het bij ons geldende recht van Belgische, internationale, Europese of Vlaamse oorsprong volledig bestreken. Bij elk lemma worden ook de Franse en Duitse vertalingen, de belangrijkste subtrefwoorden, de relevante wetgeving en eventuele synoniemen of verwante begrippen vermeld..

Het werk is de vrucht van een samenwerking tussen alle titularissen van de juridische basisvakken aan de faculteit rechtsgeleerdheid van de Katholieke Universiteit Leuven en vele van hun medewerkers. Zij hebben het woordenboek dan ook de naam gegeven van het hoofdkwartier van die faculteit, het befaamde college "De Valk".

Dit handige woordenboek telt 621 pagina's, is verzorgd ingebonden, het is uiterst vlot in het gebruik en is daarnaast ook een boek waarin je zo kan snuisteren of stukjes kan lezen. Het is ongetwijfeld een aanrader voor de boekenplank van elke vertaler.

De Valks juridisch woordenboek, derde druk
Eric Diric (ed.), Paul Van Orshoven (ed.), Bernard Tilleman (ed.)
ISBN 978-90-5095-684-0

Patrick Rondou

De Valk: Juridisch woordenboek

REVUE INTERNATIONALE DE LA TRADUCTION
INTERNATIONAL JOURNAL OF TRANSLATION

BABEL is a scholarly journal designed primarily for translators and interpreters, but of interest also for the non-specialist concerned with current issues and events in the field of translation.

BABEL includes articles on translation theory and practice, as well as discussions on the legal, financial and social aspects of the translator's profession: it reports new methods of translating (e.g. machine-aided translation, computerized dictionaries, word banks) and on schools, special courses, degrees and prizes for translators; and it provides up-to-date information on the activities of the International Federation of Translators and of its member organizations and committees.

An established publication, **BABEL** will appeal to all those who make translation their business. Articles are written in English, in French and occasionally in German, Spanish or Russian. **BABEL** is published by the International Federation of Translators (FIT) with the financial assistance of UNESCO.

A selection from previously published issues:

✦ Anna MATAMALA: Translations for dubbing as dynamic texts: Strategies in film synchronisation.

✦ Binta Fatima IBRAHIM: *The appropriation of linguistic forms for better cognitive comprehension of the Nigerian pragmatic literature.*

✦ Adewuni SALAWU: *Evaluation of interpretation during congregational services and public religious retreats in south-west Nigeria.*

✦ Fan WUQIU: *On the aesthetic ablation of fuzziness in Chinese expressions in Chinese-English translation.*

✦ Liu YANG: *Cultural loss in the English translation of Chinese poetry.*

Subscription rates for **BABEL** volume 56 (2010, 4 issues, 96 pp. each)

183,00 € (incl. postage) for libraries and institutions

80,00 € (incl. postage) for individual subscribers, provided the pre-paid order is placed directly with the publisher:

*Belgische Kamer van
Vertalers, Tolken en Filologen*

JOHN BENJAMINS PUBLISHING
COMPANY
P.O. Box 36224,
NL-1020 NE Amsterdam
P.O. Box 27519 Philadelphia PA
19118-0519 USA
Subscriptions@benjamins.nl •
www.benjamins.com

De ledenverenigingen van de FIT, zoals de BKVTF, kunnen dat tijdschrift met korting ontvangen, via een groepsabbonnement. Voor de jaargang 57/2011 heeft de BKVTF ingetekend voor een groepsabbonnement. De normale abonnementsprijs voor individuele abonnees is 80 €. De leden kunnen zich een jaarabbonnement aanschaffen tegen 35 € door storting van dat bedrag op ING 310-0463867-02 van de BKVTF, Brussel. Gelieve te vermelden of u een factuur wenst (melding Babel 2011). Met dank bij voorbaat voor uw medewerking en steun.

Les associations membres de la FIT, telles que la CBTIP, peuvent obtenir cette revue par abonnement groupé et bénéficier ainsi d'une réduction. La CBTIP a souscrit un abonnement groupé pour le volume 57/20110. Le prix normal pour les abonnés individuels est de 80 €. Les membres de la CBTIP ne paient que 35 €. Veuillez verser ce montant sur le compte ING de la CBTIP à Bruxelles, 310-0463867-02. Veuillez indiquer si vous souhaitez une facture (mention: Babel 2011). Merci d'avance pour votre aide et votre collaboration.

René HAESERYN

TRANSLATIO

Supplément bibliographique et lexicographique du Comité pour la bibliographie internationale de la Traduction de la FIT.

Min. 239 pages (21 x 15) par volume (en 2011 : vol. XXX)

Rubriques :

- ✦ Bibliographie internationale de la traduction.
  - ✦ Communications – Pages d’histoire
  - ✦ REVUE DES REVUES. Echos de l’activité de la FIT dans les revues des associations membres et autres.
- Nouvelles publications (intéressant les traducteurs et interprètes)

Copyright © Fédération Internationale des Traducteurs (Paris).

Publié par F.I.T. Publications,
Heiveldstraat 245, B-9040 Sint-Amansberg (Belgique).
Tél. et télécopie : 32-9-2283971

Prix : abonnement par volume (4 numéros) : (en Europe) 17 EURO ;
(hors de l’Europe) 21 EUR ; par numéro : 5 EUR (frais de port en sus) ; air mail + 8 EUR.

Abonnements groupés de 10 volumes au minimum, livrés à la même adresse : 20 % de remise.

Facture sur demande.

Les annulations éventuelles doivent être signalées par écrit et six (6) semaines avant la fin de l’année.

Paiements :

- ✦ par mandat postal international
- ✦ par chèque libellé en Euro et tiré sur une banque belge en mentionnant le numéro du compte bancaire en Belgique (IBAN + BIC-code)
- ✦ par virement au n° de compte bancaire Fortis suivant: (IBAN) : BE73-001-0084-859-60 (BIC : GEBABEBB) à l’adresse : R. Haeseryn, Heiveldstraat 245, B-9040 Sint-Amansberg ;
- ✦ par carte de crédit Mastercard/Eurocard ou VISA, mentionnant le numéro et la date d’expiration.

Impressum

LE LINGUISTE - DE TAALKUNDIGE

**Organe de la Chambre belge
des Traducteurs, Interprètes et
Philologues asbl**

Affiliée à la Fédération
internationale des Traducteurs

**Orgaan van de Belgische Kamer
van Vertalers, Tolken en
Filologen vzw**

*Aangesloten bij de Fédération
internationale des Traducteurs*

**Editeur responsable /
Verantwoordelijke uitgever**

Patrick Rondou
CBTIP-BKVTF
Rue Montoyerstraat 24, B 12
1000-Bruxelles - Brussel

Tous droits réservés /
Alle rechten voorbehouden

CBTIP-BKVTF © 2011

**Rédacteur en chef /
Hoofdredacteur**

Patrick Rondou

Comité de rédaction /

Redactiecomité

Agnès Feltkamp
Patrick Rondou
Max De Brouwer

Impression / druk

Drukkerij Peeters, Herent

Collaboration

Si vous souhaitez collaborer au
Linguiste, veuillez envoyer vos articles
par courrier électronique à l'adresse
taalkundige-linguiste@translators.be.
Les articles seront publiés dans la
langue dans laquelle ils ont été
soumis. Ils n'engagent que leur auteur
et ne reflètent pas nécessairement
l'opinion de la CBTIP

Tous droits réservés.

La reproduction ou la publication,
intégrale ou partielle, du contenu de
cette revue sous quelque forme et par
quelque procédé que ce soit, est
interdite sans autorisation écrite
préalable du conseil d'administration
de la CBTIP.

Medewerking

Indien u aan de Taalkundige wenst
mee te werken, gelieve uw artikels per
e-mail te sturen naar volgend adres:
taalkundige-linguiste@translators.be.

De artikelen worden gepubliceerd in
de taal waarin zij werden ingestuurd.
Zij geven alleen de mening van de
auteur weer en niet noodzakelijk die
van de BKVTF.

Alle rechten voorbehouden.

De reproductie of de publicatie van dit
tijdschrift of van gedeelten hiervan, in
welke vorm of op welke wijze ook, is
verboden zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van het
bestuur van de BKVTF.

Abonnement (4 nummers) / Abonnement (4 numéros)
België / Belgique: 25 €   Buitenland / Etranger: 37 €

Door storting of overschrijving / Par virement ou versement:
BE32 3100 4638 6702,   BIC BBRUBEBB 310-0463867-02

Prijs per nummer: 7 €
Het abonnement loopt over een volledig kalenderjaar. Als u tijdens het jaar een abonnement neemt, worden de nummers nagestuurd.

Prix par numéro: 7 €
Abonnement par année civile avec envoi rétroactif des revues si vous vous abonnez en cours d'année.

Abonnement De Taalkundige / Le Linguiste ✕

Ja, stuur mij De Taalkundige 4 maal per jaar
Oui, envoyez-moi Le Linguiste 4 fois par an

Naam / Nom: .....

Voornaam / Prénom: .....

Adres / Adresse:.....

Postcode / Code postal: ..... Plaats / Commune .....

Ik maak 25 € (België) – 37 € (buitenland) over op ING bankrekening
BE32 3100 4638 6702, BIC BBRUBEBB
Je verse 25 € (Belgique) – 37 € (étranger) au compte BE32 3100
4638 6702, BIC BBRUBEBB

Datum / Date .....

Signature: .....

Terug te sturen naar het secretariaat / A renvoyer au secrétariat:
CBTIP / BKVTF

Le Linguiste / De Taalkundige   taalkundige-linguiste@translators.be
Rue Montoyerstraat 24 B 12   Tel./fax: +32+(0)2/513.09.15
B-1000 Bruxelles - Brussel

Impressum

**Chambre belge des Traducteurs, Interprètes et Philologues
Belgische Kamer van Vertalers, Tolken en Filologen**

**Association sans but lucratif
Vereniging zonder winstoogmerk**

Siège social:

Maatschappelijke zetel:

Rue Montoyerstraat 24, B12

B-1000 Bruxelles – Brussel

Tel. : + 32-2-513 09 15

Fax. : + 32-2-513 09 15

www.cbtip-bkvtf.org

membres – leden: admin@cbtip-bkvtf.org

public – publiek: info@cbtip-bkvtf.org

BTW/TVA: BE-407 664 274

Rekening ING / Compte ING: 310-0463867-02

Bijdrage 2011 / Cotisation 2011: 180 €

Jaarboek / Annuaire:

33 € (Belg.), 40 € (EU), 50 € (reste du monde - rest van de wereld).